

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Miljöskyddsenheten
Annika Svensson
031-60 50 57

BESLUT
2010-05-07

Diarienummer
567-10620-2009

Sida
1(6)

Kungälv kommun
442 81 Kungälv

Beslut

Länstyrelsen förelägger med stöd av 51 § lag (2006:412) om allmänna vattentjänster Kungälv kommun att för fastigheterna inom Aröd bestämma verksamhetsområde för vatten och avlopp samt att se till att behovet snarast, dock senast den 31 december 2017 tillgodoses genom en allmän va-anläggning

Redogörelse för ärendet

Länstyrelsen erhöll den 9 februari år 2009, från boende i Aröd/Timmervik, en skrivelse där man menar att Kungälv kommun inte uppfyller sina skyldigheter att tillhandahålla vatten till boende i området Aröd/Timmervik.

Länstyrelsen har begärt in och erhållit yttrande från kommunens miljö- och byggnadsnämnd samt från kommunen i egenskap av huvudman för de allmänna vattentjänsterna i kommunen. Länstyrelsen har kommunicerat kommunen ett förslag på föreläggande om utbyggnad av allmän va-anläggning. Kommunen har yttrat sig över detta. Sökande har fått möjlighet att bemöta såväl Länstyrelsens förslag på föreläggande som kommunens yttranden.

Yttranden

Kommunen

Aröd är ett så kallat omvandlingsområde i norra delen av Kungälv kommun. Området är till större delen bebyggt med fritidshus och infrastrukturen är utformad utifrån den typen av bebyggelse. Vatten- och avloppsförsörjning sker genom enskilda lösningar samt några mindre gemensamma anläggningar. Flera förfrågningar om planändringar har inkommit för att åstadkomma större byggrätter.

För närvarande pågår arbete med ny översiktsplan för Kungälv kommun där flera så kallade omvandlingsområden analyseras utifrån en framtida utveckling. Aröd är ett sådant område och ingår i denna analys. Översiktsplanen kommer att gå ut på samråd under hösten 2009.

Under 2005 påbörjade kommunen en utredning kring VA i kustzon för att skapa en långsiktig strategi för hur vatten och avloppsförsörjning ska ske i kustzonen. Denna utredning behandlades politiskt och i februari 2008 antogs rapporten VA i kustzon som ett styrdokument av kommunfullmäktige. Enligt kommunfullmäktiges beslut utpekades 6 prioriterade områden, s k A

områden där vatten och avloppsförsörjning till området ska ske med kommunalt vatten och avlopp. Det är inte beslutat om de 6 A-områdena ska upprättas som kommunala verksamhetsområden. De områden som utpekats som A-områden är: Aröd, Ödsmålsmosse/Rörtången, Tjuvkil, Instön, Marstrand och Kovikshamn.

För att försörja med kommunalt vatten och avlopp till Aröd måste utbyggnad av Kode ARV (avloppsreningsverk) ske och vattenledningen mellan Kungälv och Kode måste förstärkas. Förprojektering av Kode ARV pågår och innebär att utbyggnad kan påbörjas tidigast 2010/2011. Arbetet med att skapa ny vattenledning från Kungälv till Kode har inte påbörjats. För andra delar inom ramen för VA i kustzon har utbyggnad av överföringsledning mellan Kärna — Ytterby påbörjats för att tas i bruk vid årsskiftet 2009/2010. Detta är en delsträcka för att möjliggöra vatten och avloppsförsörjning till ytterligare 2 sk A områden, Tjuvkil och Kovikshamn.

Inkoppling av Aröd på det kommunala nätet kan ske enligt några olika principer och har då lite olika tidsperspektiv ur kommunalt hänseende. Antingen kan utbyggnaden ske i en gemensamhetsanläggnings regi, vilket innebär att fastighetsägare i området gemensamt projekterar och ansvarar för utbyggnaden av det lokala nätet. Detta är många gånger ekonomiskt fördelaktigt och utbyggnaden kan påbörjas tidigare och vara klar år 2014 då de infrastrukturella ledningarna till Aröd är klara. Ett andra alternativ är att kommunen ansvarar för den totala utbyggnaden i området fram till varje enskild fastighetsgräns. Projekteringen av detta kan då påbörjas först 2012. Förfarandet med att söka ledningsrätter, eventuella andra tillstånd, upphandling och beslut om verksamhetsområde och taxa sker parallellt med projekteringen. En utbyggnad kan då påbörjas tidigast i september 2014.

Miljö- och byggnadsnämnden

Miljö- och byggnadsnämndens yttrande kan sammanfattas med att Aröd är ett kuperat och bergigt område med stora delar berg i dagen och överlag understiger jordmånens tjocklek en meter. Aröd är ursprungligen ett område anpassat för fritidsboende anlagt på 50- och 60-talet och därmed är många av avloppslösningarna ålderstigna och inte dimensionerade eller byggda för ett permanentboende. Antalet bebodda fastigheter i Aröd som berörs är ca 330 stycken. I Aröd finns det endast lokala lösningar för vatten och avlopp. Drygt en tredjedel av fastigheterna är anslutna till någon av de 13 gemensamhetsanläggningarna och resterande har olika typer av enskilda anläggningar. Avloppsstandarden är ur ett helhetsperspektiv bristfällig och kan inte anses uppfylla miljöbalkens krav på avloppsanläggningar. Miljö- och byggnadsnämnden har antagit en policy (2007-06-14, § 163) för enskilda avloppsanläggningar, som syftar till att inte bevilja nya tillstånd för WC-anläggningar i Aröd. Områdets naturgeografiska och geologiska karaktär med mycket berg i dagen samt tunna jordar medför dels dåliga förutsättningar för såväl enskilda som lokala gemensamhetsanläggningar för avlopp samt tekniska svårigheter vid anläggande av gemensamt ledningsnät. En kommunal försörjning av vatten och avlopp är nödvändig.

Mängden grundvatten bedöms av Tyréns (2206) vara tillräcklig även för ett ökat permanentboende. Det finns i området närmast havet och i vissa grundområden stor risk för saltinträngning i grundvatten. Detta berör enskilda fastigheter men kan inte ses som ett problem för området som helhet. Avseende vattenkvalitet är det många fastigheter som har påverkan av metaller, främst järn och mangan, men även påverkan på färgtal och turbiditet. Påverkan av metaller/kemisk status kan ses som ett generellt problem för hela Aröd. Av inlämnade vattenprover som miljö- och byggnadsnämnden tagit del av under 2000-talet har 21 fastigheter av 24 tjänligt med anmärkning avseende kemisk status. Av samma provsvar visar en tredjedel bakteriell påverkan. Det kan inte uteslutas att detta härrör från enskilda avloppsanläggningar men också kvaliteten på brunnens utförande och utformning kan spela roll.

Vidare anför miljö- och byggnadsnämnden att intresset för permanentboende är stort och det är viktigt att kommunalt verksamhetsområde inrättas så snart det är möjligt. Aröd/Timmervik delas av en kommungräns till Stenungsund. De delar som tillhör Stenungsunds kommun är redan idag försörjda med kommunalt VA.

Miljö- och byggnadsnämnden anger också att man har deltagit i arbetet med rapporten "VA i kustzon" tillsammans med kommunens planenhet, VA-verk och extern konsult. Rapporten syftar till att skapa en långsiktig strategi för hur vatten- och avloppsförsörjning ska ske i kustzonen. Rapporten pekar ut Aröd som ett prioriterat område, ett så kallat A-område där vatten- och avloppsförsörjning ska ske med kommunalt vatten och avlopp.

Sökande

Av ekonomiska och tidsmässiga skäl anger sökande att en utbyggnad i gemensamhetsanläggningsregi med en anslutning till kommunens nät bör vara huvudspåret.

Skälen för Länsstyrelsens beslut

Vattentjänstlagen

I lag (2006:412) om allmänna vattentjänster anges i 6 § att om det med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang ska kommunen bestämma det verksamhetsområde inom vilken vattentjänsten eller vattentjänsterna behöver ordnas. Kommunen ska också se till att behovet snarast, och så länge det finns kvar, tillgodoses genom en allmän anläggning. Enligt 51 § får länsstyrelsen förelägga kommunen att fullgöra skyldigheterna enligt 6 §.

Beträffande tolkningen av begreppet "större sammanhang" anges i proposition 2005/06:78 att kraven på ett ingripande normalt inte får vara begränsade till en eller ett fåtal fastigheter utan ska vara av den art att mer omfattande åtgärder krävs. Hur många som ska vara berörda är framför allt beroende på hur starkt hälsoskyddet gör sig gällande men enligt praxis behövs det

åtminstone en något så när samlad bebyggelse av 20-30 fastigheter (jfr prop. 1955:121 s.61).

Länsstyrelsens bedömning

Kommunen har genom utredningen som presenteras i rapporten "VA i kustzon" sedan tidigare tagit ett samlat grepp om kommande långsiktiga utbyggnad av kommunalt vatten och avlopp i kommunens kustområden. Aröd är ett av fyra prioriterade områden som betecknas som utvecklingsområden, och som på grund av dagens låga avloppsstandard och risk för förorening av dricksvattenbrunnar är i stort behov av förbättrad va-hantering.

I Aröd finns ca 330 bostadshus varav drygt 100 bebos permanent. Området är relativt tätbebyggt även om bebyggelsen är koncentrerad till vissa delar. Länsstyrelsens bedömning är att Aröd ska ses som ett större sammanhang. Området består till övervägande delar av berg idagen med inslag av lera. Kommunen anger därför att man planerar att avlasta området genom att tillhandahålla kommunala vatten- och avloppstjänster. Länsstyrelsen anser att vad som framförs av miljö- och byggnämnden och det som ligger till grund för rapporten "VA i kustzon" är tillräckligt för att konstatera att vattentjänsterna behöver lösas i ett större sammanhang för större delen av Aröd. Därmed anser Länsstyrelsen att kriterierna är uppfyllda för att det är ett kommunalt ansvar att tillgodose bebyggelsens behov av vattentjänster genom en allmän va-anläggning.

I 6 § anges bland annat att behovet snarast och så länge behovet finns kvar ska tillgodoses genom en allmän va-anläggning. Länsstyrelsen kan konstatera att kommunen har tagit ett helhetsgrepp om frågan och har en tydlig strategi med tidplan för hur man avser att bygga ut vattentjänsterna i kommunen de kommande åren. Utbyggnaden av VA till dessa områden kräver dock såväl omfattande ledningsdragningar som en omprövning och utbyggnad av reningsverket i Kode då detta inte medger ytterligare anslutningar. Utbyggnaden av ledningen mellan Ytterby och Kärna som nyligen tagits i drift, är en del i detta arbete. Enligt kommunens yttrande pågår förprojektering av Kode ARV och utbyggnad kan påbörjas tidigast 2010/2011. En utbyggnad av reningsverket kräver tillstånd enligt miljöbalken. Länsstyrelsen vill därför poängtera vikten av att kommunen påskyndar arbetet så att prövningsprocessen enligt Miljöbalken med samråd som första steg kan påbörjas så fort som möjligt. Detta för att tillstånd ska kunna erhållas under 2011. Tillstånd krävs innan utbyggnaden kan påbörjas.

Med de omständigheter som beskrivs ovan anser Länsstyrelsen att de överväganden kommunen gjort inför utbyggnaden är väl motiverade och att den tidplan man redovisar för arbetet verkar rimlig. Kommunen anger att den första tidplan som redovisades bygger på att anslutningen av områdena sker genom att fastighetsägarna bygger sitt lokala ledningsnät i egen regi och ansluter till kommunens nät via avtal. En lösning som även sökande säger sig ställa sig bakom.

Länsstyrelsen vill hänvisa till att riksdagen i och med beslutandet av vattentjänstlagen tydligt tog ställning till att kommunen inte ska kunna besluta om va-samverkan mellan fastighetsägare som ett alternativ till en kommunal va-anläggning. Detta innebär att om kriterierna vad gäller hälsa, miljö och större sammanhang är uppfyllda så är det ett kommunalt ansvar att tillhandahålla vattentjänsterna. Detta framgår klart på sid 37 i Regeringens proposition 2005/06:78.

Länsstyrelsen har meddelat kommunen att man därmed avser att förelägga kommunen om en utbyggnad av vattentjänster för Aröd ska vara genomförd den 31 december 2015. Kommunen tydliggjorde då igen att om utbyggnaden ska ske helt i kommunal regi så är det inte rimligt att utbyggnaden till hela Aröd kan var färdigställd under 2015. I den reviderade och mer detaljerade planering som lämnats till Länsstyrelsen och som bygger på att områdena görs till kommunala verksamhetsområden anger man att utbyggnaden för hela Aröd först kan vara klar i slutet på 2017. Utbyggnaden kommer att påbörjas under 2012 när reningsverket är färdigutbyggt. Utbyggnaden kommer således att ta tid på grund av områdets förutsättningar men fastigheterna kommer att kopplas på efterhand som utbyggnaden sker. Med hänsyn till vad kommunen anger beslutar Länsstyrelsen därför att utbyggnaden för hela Aröd ska vara klar senast den 31 december 2017.

Övrigt

Länsstyrelsen vill uppmärksamma kommunen på att detta beslut inte befriar tillståndsinnehavaren från skyldigheten att söka sådant tillstånd som kan krävas enligt annan författning och som kan bli aktuellt för ledningsdragningen. Detta innebär bland annat att strandskyddsområde kan beröras av ledningsdragningar. Prövning av sådant ärende görs av Kungälv's kommun.

Alla ledningsdragningar ska anmälas till Länsstyrelsen för samråd enligt 12 kap 6 § miljöbalken, då det väsentligen kan ändra naturmiljön. Havet och kusten ligger inom område av riksintresse för naturvård och friluftsliv. Förelagen sträckning ska även samrådask med Länsstyrelsen då ingrepp på eventuella fornlämningar kräver tillstånd. Arbeten i vatten kräver normalt tillstånd enligt miljöbalkens bestämmelser om vattenverksamhet (11 kap miljöbalken). Ansökan om tillstånd till vattenverksamhet prövas av Miljödomstolen. Om det är uppenbart att åtgärderna kan ske utan att allmänna eller enskilda intressen kommer till skada behövs dock inget tillstånd (11 kap 12 § miljöbalken). Samråd med Länsstyrelsens krävs därmed även i denna fråga.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas till Statens va-nämnd, se bilaga. Enligt 52 § lag (2006:412) om allmänna vattentjänster är det dock enbart kommunen som har rätt att överklaga Länsstyrelsens beslut om föreläggande enligt 51 § samma lag.

I detta ärende har biträdande miljödirektör Malin Årebäck beslutat och länsmiljöingenjör Annika Svensson varit föredragande. I handläggningen har även länsjurist Ann Lundahl deltagit.

Malin Årebäck

Annika Svensson

Bilagor:

Hur man överklagar

Kopia till:

Niklas Thuresson, Hallebäcksvägen 28, 442 97 Kode
Miljö- och byggnadsnämnden, Kungälv kommun
Rättsenheten, Ann Lundahl
Miljöskydds-enheten, Malin Årebäck
Miljöskydds-enheten, Monica Norrby
Miljöskydds-enheten, Annika Svensson
Naturvårds-enheten, Charlotte Lindström
Naturvårds-enheten, Jennifer Hood
Vattenvårds-enheten, Aster Asgedom
Kulturmiljö-enheten, Jan Ottander
Samhällsbyggnads-enheten, Peter Abrahamsson

Hur man överklagar Länsstyrelsens beslut

Var skall beslutet överklagas?

Länsstyrelsens beslut kan överklagas av kommunen hos Statens va-nämnd.
Överklagandet skall dock skickas eller lämnas in till Länsstyrelsen i Västra Götalands län. Adressen framgår av beslutet.

Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar Länsstyrelsen överklagandet och handlingarna till Statens va-nämnd.

När skall beslutet senast överklagas?

Överklagandet skall ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag Ni fick del av beslutet.

Hur skall överklagandet utformas?

Överklagandet skall ske skriftligen.

I skrivelsen skall Ni

- tala om vilket beslut Ni överklagar t ex genom att ange beslutsdatum och ärendets diarienummer

- redogöra för hur Ni anser att beslutet skall ändras och varför

- uppge namn, adress och telefonnummer

Skrivelsen skall undertecknas.

